

แบบฟอร์มอนุมัติโครงการบริการวิชาการ

ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
(งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2569)

1. ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การจัดทำกระบวนการรับมืออุบัติภัยความแห้งแล้งเพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนประเภทป่าเต็งรัง

2. การบูรณาการโครงการบริการวิชาการ

การบูรณาการโครงการวิจัย (ระบุชื่องานวิจัยในงบประมาณเดียวกัน และ/หรือ ไม่เกิน 3 ปี ย้อนหลัง)

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ปริมาณเชื้อเพลิงสะสมผิวดินในป่าเต็งรังโดยอาศัยข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม ผ่านงบประมาณการสนับสนุนจาก สำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การบูรณาการการเรียนการสอน (ระบุชื่อรายวิชาในปีการศึกษา 2568 เดือนกรกฎาคม 2568 – มิถุนายน 2569)

ชื่อรายวิชา การจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อม (หลักสูตรการจัดการวิศวกรรม)

3. ลักษณะโครงการบริการวิชาการ

โครงการใหม่ ที่เริ่มดำเนินการในปีที่เสนอขอ ดำเนินงาน 1 ปี

โครงการต่อเนื่อง จากปีงบประมาณที่ผ่านมา ดำเนินงานปี

4. ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญาวัฒน์ ธนศิริเธียรชัย (ผู้เสนอโครงการ)

ผู้ดำเนินโครงการหลัก

ตำแหน่ง

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญญาวัฒน์ ธนศิริเธียรชัย	หัวหน้าโครงการ
2) อาจารย์ ดร. ธรรมรักษ์ ศรีมารุต	ผู้ร่วมโครงการ
3) รศ. อรัญ ขวัญปาน	ผู้ร่วมโครงการ
4) อาจารย์ ดร. ไสว ศิริทองถาวร	ผู้ร่วมโครงการ
5) รศ. ดร. สมเกียรติ กอบัวแก้ว	ผู้ร่วมโครงการ
6) รศ. ดร. ฤดี นิยมรัตน์	ผู้ร่วมโครงการ
7) อาจารย์ ดร. พงศ์ระพี แก้วไทรชะ	ผู้ร่วมโครงการ
8) รศ. ดร. เบญจลักษณ์ เมืองมีศรี	ผู้ร่วมโครงการ

5. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสถานการณ์ไฟป่าในประเทศไทยเกิดขึ้นทั้งในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือแม้กระทั่งภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งในแต่ละพื้นที่ต่างมีบริบทที่แตกต่างกัน สาเหตุบางส่วนมาจากสภาพของระบบนิเวศของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ไม้เด่น พืชพรรณ รวมไปถึงชีพลักษณ์วิทยาของพรรณพืชมีช่วงเวลาในการผลัดใบ หรือสร้างการสะสมเชื้อเพลิงบริเวณพื้นที่ต่างกัน ในการดำเนินโครงการครั้งนี้ นักวิจัยผู้ดำเนินโครงการครั้งนี้เล็งเห็นถึงปัญหาเชิงพื้นที่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพบว่าป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าประเภทป่าผลัดใบ และมีไม้เด่นเป็นต้นเต็ง หรือต้นรังคล้ายกัน และมีระดับความสูงในช่วง 400 – 700 เมตรจากระดับน้ำทะเลเช่นเดียวกัน ทำให้การเกิดไฟในป่ามักจะมีสาเหตุคล้ายกัน และมักจะเกิดปัญหาการเกิดไฟในป่าช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อสภาพป่าที่มีความเสื่อมโทรมลงคิดเป็น 67% ของพื้นที่ป่าทั้งหมด และในแต่ละปีจะมีการลดลงของพื้นที่ป่า 6% ของพื้นที่ป่าทั้งหมด ดังแสดงในภาพที่ 1 และในปี พ.ศ. 2566 ได้มีการจัดทำ พรบ. ป่าชุมชน ถ่ายโอนอำนาจการจัดการป่าที่มีบริเวณใกล้แหล่งชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ และจัดให้มีการดูแลจัดการเองในตำบล

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เป็นสาเหตุที่ชุมชนในบางพื้นที่ตั้งกฎและกติกาในการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนของตน รวมไปถึงการจัดการป่าชุมชนด้วยตนเอง โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในชุมชนที่มีป่าชุมชนเป็นป่าเต็งรังพบว่าส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการจัดการป่าชุมชน ส่งผลให้เกิดไฟป่าซ้ำซาก และมีความรุนแรงสูง โดยไฟดังกล่าวจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพของป่าจากเต็งรัง

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ประจำปีงบประมาณ 2569

กลุ่ม G6 กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ลำดับ	ชื่อโครงการ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงานที่สังกัด
1	การจัดการองค์ความรู้กระบวนการรับมืออุบัติภัยความแห้งแล้งเพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนประเภทป่าเต็งรัง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริญวัฒน์ ธนศิริเธียรชัย	คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
2	โครงการพัฒนาสูตรขนมจากน้ำมันน้ำพริกเผาพริกบางช้าง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภญ.พิมพ์ร ทองเมือง	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
3	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ภูมิศึกษา ตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม	อาจารย์ นิวัฒน์ ทรงศิลป์	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
4	การศึกษาพันธุ์ไม้ชายน้ำ และ ไม้น้ำ ในคลองดำเนินสะดวก เขตพื้นที่ จ. สมุทรสงครามเพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พืชพรรณในพื้นที่ประวัติศาสตร์ คลองเสด็จประพาสต้น รัชกาลที่ 5	อาจารย์ ดร. กนกพร สมพร	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
5	ความหลากหลาย ฐานข้อมูลพรรณไม้ และศักยภาพการใช้ประโยชน์ของพรรณไม้วงศ์ถั่ว (Leguminosae) ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม	อาจารย์ ดร. ร่มภรดา มีบุญญา	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
6	โครงการศูนย์การเรียนรู้พันธุ์พืช ป่าชายเลน เพื่อการแพทย์	อาจารย์ปรางทอง นนทะการ	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
7	โครงการอนุรักษ์พืชสมุนไพรและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดระนอง	อาจารย์จิววัฒน์ สุดสวาท	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
8	โครงการเพิ่มศักยภาพการอนุรักษ์ลันจีพันธุ์ค่อมจังหวัดสมุทรสงคราม	ผศ.ดร.จตุพร อุ่นประเสริฐสุข	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
9	โครงการอนุรักษ์และพัฒนาการใช้ประโยชน์ต้นจันสุ่นวัดกรรมเครื่องสำออง และภูมิปัญญาขนมหวานโบราณ	อาจารย์ พทป.ดร.วรรณิ พรหมด้าว	วิทยาลัยสหเวชศาสตร์
10	สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำพื้นถิ่นจากวิกฤตการแพร่ระบาดของปลาหมอสีคางดำ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ สิริวัฒนรัชต์	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
11	เยาวชนต้นกล้า : แนวทางการสร้างจิตสำนึกตลอดช่วงวัยเพื่อพิทักษ์ ปกป้องรักษา พืชพันธุ์และพรรณไม้ (สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน) จังหวัดอุดรธานี	อาจารย์ ดร. วลีรัตน์ แสงไชย	ศูนย์การศึกษาจังหวัดอุดรธานี
12	การพัฒนาระบบฐานข้อมูลป่าชายเลนเพื่อการติดตามทรัพยากรป่าไม้	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเพิ่ม แซ่โจ้ว	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
13	การพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีเสมือนเข้ากับโลกความเป็นจริง (Augmented Reality : AR) เพื่ออนุรักษ์พันธุ์พืชในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรสงคราม	อาจารย์ ดร.ดวงกมล จงเจริญ อาจารย์ ดร.พัชรภรณ์ พิลาสมบัติ	คณะครุศาสตร์